

Rada
Evropské unie

Brusel 13. října 2023
(OR. en)

14181/23

LIMITE

COMAR 40
JUR 620
COJUR 50
ENV 1118

Interinstitucionální spis:
2023/0353(NLE)

PRŮVODNÍ POZNÁMKA

Odesílatel:	Martine DEPREZOVÁ, ředitelka, za generální tajemnici Evropské komise
Příjemce:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generální tajemnice Rady Evropské unie
Č. dok. Komise:	COM(2023) 580 final
Předmět:	Návrh ROZHODNUTÍ RADY o uzavření, jménem Evropské unie, Dohody v rámci Úmluvy Organizace spojených národů o mořském právu o zachování a udržitelném využívání mořské biologické rozmanitosti v oblastech za hranicemi národní jurisdikce

Delegace naleznou v příloze dokument COM(2023) 580 final.

Příloha: COM(2023) 580 final

EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 12.10.2023
COM(2023) 580 final

2023/0353 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTÍ RADY

o uzavření, jménem Evropské unie, Dohody v rámci Úmluvy Organizace spojených národů o mořském právu o zachování a udržitelném využívání mořské biologické rozmanitosti v oblastech za hranicemi národní jurisdikce

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

1. SOUVISLOSTI NÁVRHU

• Odůvodnění a cíle návrhu

Cílem tohoto návrhu je získat od Rady zmocnění pro Komisi, aby jménem Evropské unie (EU) uzavřela Dohodu v rámci Úmluvy Organizace spojených národů o mořském právu (UNCLOS) o zachování a udržitelném využívání mořské biologické rozmanitosti v oblastech za hranicemi národní jurisdikce („dohoda o BBNJ“).

EU a její členské státy jsou od roku 2004 spolu s Organizací spojených národů (OSN) zapojeny do mezinárodního procesu za účelem vypracování této dohody. Na základě příslušných rozhodnutí Rady o zmocnění k zahájení jednání jménem EU¹ vedla Komise v letech 2016 až 2023 jednání s cílem dohodu o BBNJ uzavřít. Konečné znění dohody o BBNJ bylo přijato mezivládní konferencí o mořské biologické rozmanitosti v oblastech nacházejících se za hranicemi národní jurisdikce (BBNJ)² dne 19. června 2023. EU podepsala dohodu o BBNJ dne 20. září 2023.

Dohoda o BBNJ se týká zachování a udržitelného využívání mořské biologické rozmanitosti v oblastech za hranicemi národní jurisdikce. Tyto oblasti tvoří téměř dvě třetiny světového oceánu a přibližně 95 % jeho objemu a zahrnují volné moře a mořské dno v mezinárodních vodách. Dohoda o BBNJ umožní lepší ochranu mořské biologické rozmanitosti v oblastech za hranicemi národní jurisdikce a hospodaření s ní. Dohoda se týká zejména otázek souvisejících s mořskými genetickými zdroji, včetně otázek týkajících se sdílení přínosů, opatření, jako jsou nástroje péče o vybrané oblasti, včetně chráněných mořských oblastí, posuzování vlivů na životní prostředí a budování kapacit a převodu mořských technologií.

Dohoda o BBNJ bude třetí prováděcí dohodou v rámci úmluvy UNCLOS, již jsou EU a její členské státy smluvními stranami. Dohoda přizpůsobí úmluvu UNCLOS tempu vývoje a výzev, které v souvislosti s mořskou biologickou rozmanitostí vyvstaly od uzavření úmluvy v roce 1982. Rovněž dále podpoří dosažení cílů Agendy OSN pro udržitelný rozvoj 2030, zejména cíle č. 14 („Život ve vodě“). Dohoda o BBNJ rovněž pomůže k dosažení cílů stanovených v celosvětovém rámci pro biologickou rozmanitost (přijatých v rámci Úmluvy o biologické rozmanitosti), a zejména cíle zajistit do roku 2030 účinné zachování a řízení alespoň 30 % světové pevniny, vnitrozemských vod, pobřežních oblastí a oceánů. Navíc podpoří provádění Rámcové úmluvy Organizace spojených národů o změně klimatu (UNFCCC) a Pařížské dohody.

• Soulad se stávajícími politikami Unie

Komise zajistila, aby jednání o znění dohody o BBNJ byla plně v souladu s příslušnými pravidly a politikami Evropské unie v oblastech, na které se bude vztahovat (politika v oblasti životního prostředí, námořní dopravy, námořní bezpečnost, energetická politika, společná rybářská politika, politika vnitřního trhu, společná obchodní politika, politika v oblasti

¹ Přijata Radou dne 22. března 2016 a dne 19. března 2018.

² Mezivládní konference o právně závazném mezinárodním nástroji v rámci Úmluvy Organizace spojených národů o mořském právu týkajícím se zachování a udržitelného využívání mořské biologické rozmanitosti v oblastech za hranicemi národní jurisdikce.

výzkumu a technického rozvoje, politika v oblasti klimatu a další příslušné politiky), a s příslušnými dvoustrannými a mnohostrannými dohodami, kterých je již Evropská unie smluvní stranou. Dohoda o BBNJ rovněž přispívá k Zelené dohodě pro Evropu a je prioritou v rámci příspěvku EU k odpovědné správě oceánů.

Jelikož dohoda o BBNJ je prováděcí dohodou v rámci úmluvy UNCLOS a ta již je součástí *acquis* EU, Komise rovněž zajistila, aby byly respektovány předpisy a rovnováha mezi právy a povinnostmi, které jsou zakotveny v uvedené úmluvě a které se odrážejí v *acquis* EU, a aby byl výsledek jednání v souladu s úmluvou UNCLOS.

2. VÝSLEDKY KONZULTACÍ SE ZÚČASTNĚNÝMI STRANAMI A POSOUZENÍ DOPADŮ

Komise během jednání úzce spolupracovala s členskými státy. Probíhaly rovněž pravidelné konzultace s příslušnými zúčastněnými stranami, zejména s organizacemi občanské společnosti a dalšími organizacemi zastoupenými v rámci OSN.

3. PRÁVNÍ STRÁNKA NÁVRHU

• Právní základ

Návrh se zakládá na čl. 192 odst. 1 a čl. 218 odst. 6 písm. a) Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU). Článek 218 SFEU stanoví postup pro sjednávání a uzavírání dohod mezi Evropskou unií a třetími zeměmi nebo mezinárodními organizacemi. Zejména odstavec 6 stanoví, že Rada na návrh Komise jakožto vyjednavče přijme rozhodnutí, kterým dá zmocnění k uzavření dohody jménem EU po obdržení souhlasu Evropského parlamentu.

V souladu s článkem 191 a čl. 192 odst. 1 SFEU je EU povinna přispívat k plnění těchto cílů: zachování, ochrana a zlepšování kvality životního prostředí; ochrana lidského zdraví; uvážlivé a racionální využívání přírodních zdrojů a podpora opatření na mezinárodní úrovni určených k řešení regionálních a celosvětových problémů životního prostředí, a zejména boj proti změně klimatu.

S ohledem na cíle a hmotněprávní ustanovení dohody o BBNJ, jakož i na všechny příslušné politiky EU z přístupu podle „kritéria těžiště“ vyplývá, že pro uzavření dohody o BBNJ je nejvhodnější právní základ v oblasti životního prostředí.

4. ROZPOČTOVÉ DŮSLEDKY

Dohoda o BBNJ vytváří specializovanou institucionální strukturu. Ta zahrnuje sekretariát, vědecký a technický orgán, informační systém, výbor pro budování kapacit a převod mořských technologií a výbor pro přístup a sdílení přínosů. Náklady na tyto instituce budou rozděleny mezi všechny smluvní strany dohody o BBNJ na základě stupnice OSN.

Finanční institucionální náklady Evropské unie na provádění dohody o BBNJ budou známy až po první konferenci smluvních stran, kde by měl být dohodnut počáteční rozpočet pro dohodu o BBNJ.

Kromě institucionálních nákladů přinese provádění dohody o BBNJ pravděpodobně finanční potřeby na budování kapacit v rozvojových zemích a na pomoc při převodu mořských technologií, ale také například na získávání vědeckých poznatků potřebných k určení,

monitorování a přezkumu chráněných mořských oblastí. Potenciální globální náklady budou podle dohody o BBNJ včas odhadnuty.

Návrh

ROZHODNUTÍ RADY**o uzavření, jménem Evropské unie, Dohody v rámci Úmluvy Organizace spojených národů o mořském právu o zachování a udržitelném využívání mořské biologické rozmanitosti v oblastech za hranicemi národní jurisdikce**

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 192 odst. 1 ve spojení s čl. 218 odst. 6 písm. a) této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

s ohledem na souhlas Evropského parlamentu ⁽¹⁾,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Dohoda v rámci Úmluvy Organizace spojených národů o mořském právu o zachování a udržitelném využívání mořské biologické rozmanitosti v oblastech za hranicemi národní jurisdikce (dohoda o BBNJ) byla přijata v New Yorku dne 19. června 2023.
- (2) V souladu s rozhodnutím Rady (EU) 2023/1974 ⁽²⁾ byla dohoda o BBNJ dne 20. září 2023 podepsána jménem Unie s výhradou jejího pozdějšího uzavření.
- (3) Na základě svého čl. 68 odst. 1 tato dohoda vstupuje v platnost 120 dní po uložení šedesáté listiny o ratifikaci, schválení, přijetí nebo přistoupení. Dohoda o BBNJ je otevřena všem státům a organizacím regionální hospodářské integrace. Žádná listina uložená organizací regionální hospodářské integrace se nepočítá jako další k těm, které uložily členské státy takové organizace. Dohoda o BBNJ je otevřena smluvním stranám a nesmluvním stranám Úmluvy Organizace spojených národů o mořském právu (UNCLOS).
- (4) Rozhodnutím Rady 98/392/ES ⁽³⁾ uzavřela Unie úmluvu UNCLOS, pokud jde o záležitosti, které úmluva upravuje a v nichž členské státy přenesly pravomoci na Unii.
- (5) Rada ve svých závěrech ze dne 20. července 2023 ⁽⁴⁾ uvítala přijetí dohody o BBNJ a zdůraznila závazek Unie a jejích členských států k rychlé ratifikaci a provádění dohody.

¹ [Úř. věst. [...], [...], s. [...].]

² Rozhodnutí Rady (EU) 2023/1974 ze dne 18. září 2023 o podpisu jménem Evropské unie Dohody v rámci Úmluvy Organizace spojených národů o mořském právu o zachování a udržitelném využívání biologické rozmanitosti moří v oblastech mimo jurisdikci jednotlivých států (Úř. věst. L 235, 25.9.2023, s. 1).

³ Rozhodnutí Rady 98/392/ES ze dne 23. března 1998 o uzavření Úmluvy Organizace spojených národů o mořském právu ze dne 10. prosince 1982 a dohody ze dne 28. července 1994 o provedení části XI této úmluvy Evropským společenstvím (Úř. věst. L 179, 23.6.1998, s. 1).

⁴ Závěry Rady o prioritách EU v rámci OSN během 78. zasedání Valného shromáždění OSN, září 2023 až září 2024 (dokument ST 11688/23).

- (6) Cílem dohody o BBNJ je zajistit zachovávání a udržitelné využívání mořské biologické rozmanitosti v oblastech za hranicemi národní jurisdikce, a to v současnosti i v dlouhodobém výhledu, prostřednictvím účinného provádění příslušných ustanovení úmluvy UNCLOS a další mezinárodní spolupráce a koordinace.
- (7) Smluvní strany mají na základě této dohody spolupracovat na zachovávání a udržitelném využívání mořské biologické rozmanitosti v oblastech za hranicemi národní jurisdikce, mimo jiné prostřednictvím posilování, prohlubování a prosazování spolupráce s příslušnými právními nástroji a rámci a s příslušnými globálními, regionálními, subregionálními a odvětvovými orgány a mezi nimi při dosahování cílů této dohody.
- (8) Dohoda o BBNJ zahrnuje čtyři oblasti: mořské genetické zdroje včetně spravedlivého a rovnocenného sdílení přínosů (část II dohody o BBNJ), opatření, jako jsou nástroje péče o vybrané oblasti, včetně chráněných mořských oblastí (část III dohody o BBNJ), posuzování vlivů na životní prostředí (část IV dohody o BBNJ), jakož i budování kapacit a převod mořských technologií (část V dohody o BBNJ). Dohoda o BBNJ bude dále podporovat dosažení cílů Agendy OSN pro udržitelný rozvoj 2030, zejména jejího cíle udržitelného rozvoje č. 14 („Život pod vodou“), a přispěje ke splnění cílů a úkolů celosvětového rámce pro biologickou rozmanitost z Kchun-ningu a Montrealu.
- (9) Dohoda o BBNJ je v souladu s environmentálními cíli Unie podle článku 191 Smlouvy o fungování Evropské unie, konkrétně s cíli zachovávání, ochrany a zlepšování kvality životního prostředí; ochrany lidského zdraví; uvážlivého a racionálního využívání přírodních zdrojů a podpory opatření na mezinárodní úrovni určených k řešení regionálních a celosvětových problémů životního prostředí, a zejména boje proti změně klimatu.
- (10) V souladu s čl. 67 odst. 2 dohody o BBNJ by Unie měla ve své listině o schválení uvést rozsah svých pravomocí v otázkách, na něž se dohoda o BBNJ vztahuje.
- (11) Podle článku 70 ve spojení s čl. 10 odst. 1 dohody o BBNJ může Unie učinit výjimku z této dohody, pokud je tato výjimka výslovně stanovena v jiných člancích dohody o BBNJ. Unie by měla učinit výjimku s cílem vyloučit jakékoli zpětné účinky uplatňování ustanovení části II týkajících se mořských genetických zdrojů, včetně spravedlivého a rovnocenného sdílení přínosů.
- (12) Dohoda o BBNJ, prohlášení o pravomoci a výjimka týkající se vyloučení zpětné účinnosti podle článku 70 ve spojení s čl. 10 odst. 1 dohody o BBNJ by měly být schváleny jménem Unie,

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

Dohoda v rámci Úmluvy Organizace spojených národů o mořském právu o zachovávání a udržitelném využívání mořské biologické rozmanitosti v oblastech za hranicemi národní jurisdikce („dohoda o BBNJ“) se tímto schvaluje jménem Unie.

Znění dohody o BBNJ se připojuje k tomuto rozhodnutí (příloha 1).

Článek 2

Prohlášení o pravomoci vyžadované čl. 67 odst. 2 dohody o BBNJ se tímto schvaluje.

Prohlášení o pravomoci se připojuje k tomuto rozhodnutí (příloha 2).

Článek 3

Výjimka týkající se vyloučení zpětné účinnosti podle článku 70 ve spojení s čl. 10 odst. 1 dohody o BBNJ se tímto přijímá.

Výjimka podle článku 70 ve spojení s čl. 10 odst. 1 dohody o BBNJ se připojuje k tomuto rozhodnutí (příloha 3).

Článek 4

Komise jménem Unie uloží listinu o schválení v souladu s článkem 66 dohody o BBNJ spolu s prohlášením o pravomoci a výjimkou týkající se vyloučení zpětné účinnosti podle článku 70 ve spojení s čl. 10 odst. 1 dohody o BBNJ.

Článek 5

Toto rozhodnutí vstupuje v platnost prvním dnem po přijetí.

V Bruselu dne

*Za Radu
předseda nebo předsedkyně*